

La retratista

L'artista cassanenca Lluïsa Botet Mundi va ser la primera pintora a exposar individualment, a Madrid el 1913

A l'oli, pinta escenes costumistes i sobresurt pels seus retrats

És l'única pintora nascuda a les comarques gironines inclosa en la llista d'artistes vinculades a la revista 'Feminal' en l'exposició del Museu d'Art de Girona

Els retrats que va pintar Lluïsa Bonet. QUIM PUIG

Lluïsa Bonet. ARXIU

Article de la revista Feminal. ARXIU

Va ser una de les sòcies fundadores de l'associació espanyola de pintors i escultors

Són set quadres, retrats d'homes i dues dones vinculats a una mateixa família, però no en sabem identificar els noms ni les dates. Comparteixen signatura: L. Botet. La veïna de Cassà de la Selva Alme Domingo manté un fil de parentiu amb l'autora dels quadres: la germana de la seva àvia, Consuelo Muñoz, es va casar amb un germà de la pintora Lluïsa Botet (Cassà de la Selva, 1884-València, 1951). Una altra cassanenca, Maria Dolors Saura, té un Botet penjat sobre la xemeneia a la sala d'estar: és un nen bufó amb un farcell al terra i aguantant el que sembla un gec de pell, "com si sortís del Lazarillo de Tormes", el defineix Saura. No té gaire informació de la pintora ni d'un quadre "que sempre ha estat de la família". Havia sentit dir al pare que el quadre era a Ca l'Hospitalé, uns cosins que vivien a prop dels Botet.

Pintora i gravadora, Lluïsa Botet era filla de Rita Mundi i del sotsinspector de sanitat militar, el begurenc Domènec Botet, que, el 1883, en una excedència, va ser destinat a Cassà. Segons explica el galerista i estudiós de l'art Fernando Alcolea, quan Lluïsa Botet va complir divuit anys, el Centre Republicà de Cassà de la Selva li va comprar un retrat del president de la Primera República, Nicolás Salmerón, per al seu saló biblioteca.

Botet, que va treballar com a professora de dibuix a l'escola d'adults de València, pinta escenes costumistes, amb gitanes i figures infantils. Excel·leix com a retratista. A l'oli *El ensayo* (1928), de la col·lecció del Museu Reina Sofia, es veuen dues gitanes, una concentrada amb la guitarra i l'altra somrient a la pintora. "En un ambient de restriccions per a les artistes, Lluïsa Botet, amb Marcelina Poncela, Paz Eguía, Carmen Alcoverro i Pilar Montaner van impulsar, el 1910, com a sòcies fundadores l'Associació Espanyola de Pintors i Escultors", apunta la historiadora de l'art Lucía Pérez García.

El 1913, Lluïsa Botet va ser la primera pintora de l'Estat en exposar individualment a Madrid, al Saló Iturrioz, amb més de trenta quadres de paisatges, retrats i estudis de gitanos. L'any següent, va exposar a la sala Athenea, pol del noucentisme a Girona. Preveient la seva trajectòria, el 26 de març del 1911, la revista *Feminal* li havia dedicat l'article *Una pintora catalana*. En el text es destaca els estudis "brillants" de "qui posa en alt lloc el nom de la dona catalana fora de la seva terra nadiua". La formació de Botet passa per l'Escola de Belles Arts de Barcelona i l'Acadèmia de Pilar Vilaret, també en pintura i gravat a l'Acadèmia de Sant Fernando de Madrid. Hi ha una fotografia de Lluïsa Botet, de perfil, amb barret i acompanya el text dos dels seus quadres, de què un és un ball gitano. *Feminal* li dedicarà un nou article el 27 de maig del 1917: "Tant en la composició com en el dibuix, com en la justesa del colorit, demostrà la seva sinceritat, la seva mestria, mancada d'exageracions i de convencionalismes." Hi ha una fotografia en què se la veu en un pati pintant un quadre gran amb una model vestida de valenciana.

El 2008, la publicació *Plecs* de l'Arxiu de Cassà, en un monogràfic sobre els pintors i escultors del municipi des del 1881, va posar en valor l'obra de Lluïsa Botet. El seu nebot, el farmacèutic de Cassà Joaquim Botet i Muñoz (1911-1979), en va seguir la trajectòria artística.

Lluïsa Botet és l'única artista nascuda a les comarques gironines i vinculada a la revista *Feminal* en la llista de l'exposició *Feresa de silenci* al Museu d'Art de Girona. Se'n fa un esment en la projecció de diapositives i s'hi pot veure un dels gravats que va realitzar. Botet també és en una altra llista: la recerca artística en femení *L'art a Girona als segles XIX i XX*, de la galerista Rosa Pous, projecte guanyador el 2008 de la beca 8 de Març. S'hi inclouen 28 artistes més: la pintora Angela Dalmau i Iscle, la professora de dibuix Teresa Puixan i Carreras, la pintora olotina Carme Gelabert i Codina, la pintora Francesca Solé i Quintana, la pintora Elena Nogareda i Cuéllar... Llistes de dones per explorar.

L'última activitat coneguda de Lluïsa Botet és la seva participació, el 1936, en l'exposició de pintura de València organitzada per l'Aliança d'Intel·lectuals per a la Defensa de la Cultura.

Fins al 26 de febrer

Es pot veure al Museu d'Art de Girona l'exposició *Feresa de silenci. Les artistes a la revista 'Feminal' (1907-1917)* De perfil feminista i orientat a la dona burgesa, es va publicar durant deu anys. En els 128 números de 'Feminal', es van mencionar fins a 74 artistes, de què 24 eren estrangeres i la resta, catalanes.

Publicat a: El Punt, 6 de febrer 2023

Font del document: <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2250828-la-retratista.html>